

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта.

ВИДОВДАН

Данас је Видовдан, наша велика народна свечаност, која тако изразито и величанствено оличава наш национални индивидуализам, који красе исплинско јунаштво са најлепшим цртама узоритог и племенитог витештва. На данашњи празник славимо успомену косовских хероја који у крвавој борби падоше за част и славу свога узоритог цара и свога народа! И још више, данашња свечаност буди код нас најразноврсније успомене неизмерне туге, али и националних поноса, јер данас славимо свега успомене свих знаних и незнатих витезова који својим беспримерним јунашвом и пожртвовањем створише једну од најдивнијих народних епопеја, која ће вековима бити извор народне снаге и величине!..

Косовска трагедија чини у суштини само једну епизоду из наше велике и гигантске борбе противу османске инвазије са Истока, којој се не могаху успротивити ни царства ни краљевства. Та борба је започела у Тракији, на Марици (1371.), а завршена је у црногорским брдима (1496); то је једна велика, крвава и страшна битка која је вођена сто двадесет и пет година и за то време погинуло је пет српских владара и један турски султан, јединствени пример у историји светског ратовања!

И док је наш народ бранио сваку столу своје свете земље жртвујући зато своје најбоље синове, дотле су државе и народи средње Европе спокојно и слободно развијали све своје способности у свима правцима привредног, културног и социјалног живота и прогреса. Но и поред јединственог жилавог и дуготрајног отпора Срби су морали подлећи у неравној борби са надмоћним непријатељима и истом су тада западни народи правилно схватили и достојно оценили величину српског родољубља и безграничног пожртвовања, јер су наскоро после тога Турци брзо премавили угарске равнице, освојили Будим

и закуцали на вратима Беча! Али у најкритичнијем часу, поред Собојске војске, ми видимо и једну нову, велику и силну српску армију која својим пожртвовањем спасава ћесареву престоницу и потламаже васкрсење поробљене Мађарске! И још нешто. Срби су, за све време турске управе, били вазда на ратној нози, борећи се увек та грубим завојезачима и тиме су столетима чинили један огроман браник за Европу, која је била у оно доба главни циљ свих турских султана, државника и војсковођа!

Али за ту нашу велику услугу, ми смо доживели такво разочарење, које су нам могли приредити само народи централне Европе, који су се здружили са азиским варварима чија је прошлост оличје најгрубљег регреса и тираније, и пошли да униште слободу оног народа коме дугују највеће признање и захвалност. И као год што смо некада бранили Запад од завојезачког Истока, данас се појављујемо у улози бранилаца Истока од завојезачких прохтева централне Европе! У тој великој борби Србија је доживела тешку судбину, али њени браниоци иако сувише проређени, не малаксаше чак и у најтежим данима нашег народног искушења, јер су то славни потомци косовских витезова и бесмртних Обилића, који ће вазда високо држати знамење српског ослобођења части и витештва!

Садања нова Европа, наши моћни и културни Савезници и пријатељи, који се боре за најувисеније начело за које је икада сазнала историја људске цивилизације, одавна су уочили и правилно проценили важност географског положаја наше отаџбине на Балкану и у свету, а имајући у виду нашу беспримерну храброст у вези са јединственом одагошћу и верношћу према својим добротворима, умеће достојно наградити српски народ и то онако, како је с правом и заслужио. Јер народи који су чеда револуције, овалована и јуз

вишенијим идеалима, умеће оценити вредност и величину жртава, које је наш мученички народ поднео ради свога ослобођења и уједињења. Погледајмо око Солуна — српско гробље које је, преко Лерина, Меглена и Кајмакчалана, расејано по читавој Србији, од Скадра до Једрена, по читавој Албанији, по Босни и Херцеговини, на Крфу и Виду, у Добруци и Румунији, у Африци као и по свима европским крајевима, — то су најизразитији симболи о бесмртним и гигантским делима

нашега народа који је за своје ослобођење пролио толико крви, колико за сличну сврху не учини до сада ни један народ под небом.

И ми клањајући се на данашњи дан праху свetim жртвама, увисимо нашу изгнаничку и топлу молитву Провиђењу да благослови свето дело палих витезова који се жртвоваше под знамењем вечне истине, правде и слободе и са побожним пијететом захвалних потомака увикнимо:

Слава палим јунацима!

Атентатор Малобабић

Као аустријски шпијун

Аустрија је најкорумптивнија држава на свету. И у унутрашњој и у спољашњој политици употребљавала је методе нечасне и неморалне, којих би се стидео и појединац а камо ли држава. Према Србији, коју је намеравала подарити, нарочито није бирала средства. Њен је буџет ва шпијуважу у Србији био невероватно велики. У свима местима и у свима слојевима друштвеним она је имала код нас својих агената. Они су се нарочито умножили после анексионе кризе када се споразумно са Немачком решила за даље продирање Немштине на Балкану и Истоку. У њеном београдском посланству и конзулату било је више чиновника но свију других држава укупно. Они су ставовали распоређени по свима варошким крајевима: како у центру, тако равномерно и на Дорћолу, и по Савамали, Палилули, Врачару, Теразијама. Свауда су се гурали, ишли свада по свима локалима и руководили масом локалних шпијуна. И знала су све шта се код нас ради и догађа.

Али та тако развијена обавештајна шпијунска служба и ако неморална дала би се још и разумети. Ну аустријски политичари служили су се при томе и интригама најниже врсте. Они су интриговали између дрора и државника, између страних представника и њихова персонела, између ових и наших политичара, између стравака и појединаца, између мужева и жена — свауда где им је требало. Писале су пасквиле, претелећа писма, измишљани фалсификати, свакога дана систематски пуштани лажни гласови са циљем да се увесе у друштво интрига, завада, узнемиреност, пометња.

Противу тога зла, које је нагонештавало агресивне намере Аустрије, позване државне власти повеле су озбиљну борбу. И ако се шпијуважа најтеже доказује, нарочито за време мира, јер је тешко прибавити за то материјалне доказе и препоставља дуг, предан и систематски рад, ипак је поведена борба противу аустријске шпијунаже показала добре резултате. Почевши од познате Милерове афере, па до садањег рата са Аустријом београдска је полиција предала судовима преко двадесет шпијуна, за које се успели прибавити материјални докази за осуду, а администрацијом мерама учињени су безбедним стотинама у томе правцу сумњивих и опасних индивидуа. Поред тога одгодићени су и фалсификати по Фридриховом у Бечу и разним велеиздајничким процесима у Загребу. Открићима београдске полиције били су компромитовани многи функционери аустро-угарског посланства и консулата. Због констатованих нечасних и прљавих послова те природе морали су поред других нижих чиновника бежати један за другим познати војни аташени: Памјанковски, Таецш, Гелинек, па и сам посланик граф Фергач.

Напоследку се дошло дотле, да се шпијуважа прилично сузбила, а руковођење њоме из београдског посланства и конзулата сасвим пресекао. Али посао нису напустили, већ само центарлу преместили с оне стране Саве и Дунава, иза којих су одредили читаву мрежу функционера, међом официра, са искључивим задатком шпијунаже у Србији. Вишеград, Зворник, Беолина, Сремска Митровица, Земуна, Паљчево, Базјаш, Орша

ва, постале су шпијунске експозитуре, које су сладе људе у Србији у додељене им реоне и махом као трговачке агенте, а из корпусних команди у Сарајеву, Загребу и Темшвару и Главнога Штаба у Бечу и Пешти од времена на време слати су официри са лажним пасошима и други «стручњаци» за ове послове, да проверавају рад и извештаје обичних «трговачких агената». Хватана су ови, и мали и велики. Поменићемо само код Раље ухаћеног поручника Рајакоскић из бечког генералштаба, који је, ухаћен као «шљиварски трговац», све признао и за чију се судбину заузеле лично сам пок. цар Франц Јосиф.

Један од оваквих «трговачких агената» био је и Руде Малобабић атентатор «Црне Руке». То се јасно испољило на претресу код Војног Суда за официре. Оставимо све раније сумње противу овог «агента» јеврејско мађарског осигуравајућег друштва «Херцег Босна», због којих су га надлежне српске грађанске власти ухапсиле и као врло опасног из Ниша евакуисале кад су други кривци пред навалом непријатеља пуштени у слободу, сам начин његовог последњег преласка у Србију то најбоље показује.

Спремајући напад на Србију, аустро-угарске војне и полицијске власти тако су поселе нашу границу, да тако рећи тачка није могла отуђ прелетити а камо ли човек компромитован у загребачком процесу, који је тако често и раније у Србији прелазно. Малобабић је, међутим, 11 јуна 1914. године, дакле у сри саме објаве рата комотно прешао из Земуна у Београд, где се управо највише пазило. Па не само то, већ је одмах по том отишао у подрински округ и до саме Лазнице, па се онет вратио у Београд, када га је београдска полиција као сасвим сумњивог још из раније, притворила.

Ствар је потпуно јасна. Аустријанци су спремали да нас нападају, као што су нас и напали, са Дрине и Саве, у подринском округу, па су желели да сазнаду да ли су и у којем нашем снаге тамо концентрисале. Малобабић, за кога се није ни на претресу утврдило шта је у ствари, да ли учитељ, трговац, агент, ила официр, како су разни извештаји о њему гласили, послат је да и у очима самог банада види распоред наших, дошао је право у Београд, где му је био заштатник, пуковник Димитријевић, па је одатле отишао и у Подриње. Он је у Земуна и Београд дошао

Сифилис и све венеричне болести лечи са потпуним успехом

директор болнице венеричних болести у Солуну

Д-р Арист. Христудулу

прима у својој клиници

од 3 до 6 и по час. по подне.

Улица Егнатија бр. 314.

Зубна лекарска клиника

„НОВА СРБИЈА“

д. Асланџидиса, хирурга зубног лекара, дипломираога у Паризу
Улица ИГНАТИЈА бр. 213.

Савршено лечење свију болести уста, десни и зуба помоћу електрицитета;

Вађење зуба без икаквог бола са изврсним леком;

Грађење вештачких зуба свију система, који су у употреби у целој Европи и Америци, а од изврсног техничара, који је учио и дуго година радио у Америци.

Посао загаравтовања односно зареде и солидности и по врло повољним ценама.

Савршена чистота и антисептика

НОВЕ КЊИГЕ

Иштампане су на штампалу и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Ђ. Лазаревића. Цена 0'50 д.

На помолу. Од Иза Ђиокића. Цена 1'50 д.

Косово или Вој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1. дин.

Црна. Српска читанка. Приредила Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 0'70 д.

Ружа. Српска читанка. Приредила Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50 д.

Војур. Српска читанка. Приредила: Љуб. Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе П. Брајчића, новинара, у уредништву «Велике Србије» у Солуну, на чију се адресу треба обрадити и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића црквеника, на служби при Финансијској Делегацији у Солуну;

3) У српској књижарни М. Ристивојевића улица Никити 35 уз ресторанију Београд.

СИНОВИ Г. А ВЕРА И КО ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипака, пантлика, платна мушета Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије итд.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Ка једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити о њеној каквоћи зато:

Препоручујемо г. г. пушачима да и даље пуше само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

„Салоника“

Каиро — Александрија — Солун

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена прв. и највећом наградом на изложби у Филаделфији

На продају у свима дуваницницама, нарочито „Миродато“ и дуван за луле.

После годину дана добих тужну и жалосну вест да ми је моје првенче, моја јединица, моја мила ћерчица

† Драгиња -- Нане

умрла у 6. год. свога млађавог живота у селу Коравици код Младеновца, у загрљају своје матере а далеко од свога несретног тате, оставивши нас да вечито тугујемо и оплакујемо равно увео цвет, наше мило и паметно Драче.

За навек ожалошћени:

отац Коста Д. Петровић надз. друге, мати Вукосава, деда Драгутин, бабе Драга и Сара, ујак Михаило, ујна Живка, теча Димитрије, тетка Јелена, батица Драгић остала многобројна фамилија.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Никити 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гјбаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна мина талијанска, француски и грчка такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, булбастаја и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са српском машићу.

Сервирање бањета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

Српско Трговачко друштво а. Д. СОЛУН

Улица Победе бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Швајцарску и све Савезничке државе.

Врши на својој благајни мењање — размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Прима транзитну робу у своје транзитне магацине — артрпоте у Солуну.

Прима новац на штедњу и чување

Обавештења бесплатно.

УПРАВА

Талијански магацин

У улици Франк 32, отворен је талијански магацин и снабдевен војничким потребама — профитантом.

Продаја искључиво савезничким трупама.

ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ и у осталој по курсу.

Улица Франк бр. 32. — Солун.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ ВОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у вртици француске болнице — а од 2—4 по подне у својој стани, ул. престолонаследника Ђорђа бр. 35. — у поредној ул. са булеваром краља Константина.

Поткожно убризгивања Неоваглерина као и новог француског препарата „Галила“ противу сифилиса.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе по умереној цени.

Куварица

Ресторану „Београд“ улица Никити бр. 35, потребна је добра куварица, ступити може одмах. Плата добра.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	дин.	1'---
„ Гиубек	„	0'80
„ Јаки	„	0'65
„ Аџрос	„	0'50